

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของวิธีสอนการแก้ปัญหาและวิธีสอนการเสนอตัวแบบที่มีต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน ดังนั้นจึงนำเสนอการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ ตามลำดับต่อไปนี้ กล่าวคือวัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนิน การทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหา กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างกับนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้าง
3. เพื่อศึกษากิริยาร่วมระหว่างวิธีสอนกับรูปแบบการคิดของนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีสอนการแก้ปัญหา กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบแตกต่างกัน
2. การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างกับนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้างแตกต่างกัน
3. มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีสอนและรูปแบบการคิดของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 140 คน โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2547

2. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบหลายองค์ประกอบที่มีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน (The Pre – Posttest Factorial Design)

3. แบบแผนทางสถิติ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนทางสถิติแบบแฟกทอเรียลสุ่มสมบูรณ์ โมเดลกำหนด 2×2 (วิธีสอน x รูปแบบการคิด)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบวัดรูปแบบการคิด เดอะกรุป เอ็มเบดเดด ฟิกเจอร์ เทสต์ (The Group Embedded Figures Test / GEFT) ซึ่งศักดิ์ศิริ นันทะสุข (2538) ได้ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบวัดรูปแบบการคิดของวิทกินและคณะ (1971) จำนวน 18 ข้อ โดยมีค่าความยาก (Difficulty) อยู่ระหว่าง 0.40 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.64 - 1.00 และความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของกูเดอร์ริชาร์ดสัน โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.96

2. แผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนการแก้ปัญหา

โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดประกอบด้วย 6 แผนดังนี้คือ คิดได้ก็ไม่มี ฉลาดคิดชีวิตเป็นสุข ห่างไกลยาเสพติดอนาคตสดใส เรียนรู้ไว้พ้นภัยยาเสพติด รู้ตนพื้นที่ทุกซ์ และรอบคอบไว้ตัดสินใจไม่พลาด โดยดัดแปลงจากแผนการสอนทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข 2542 และมีวัสดุและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน คือ

- 2.1 เอกสารประกอบการเรียนการสอน
- 2.2 คำชี้แจงในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.3 กระดาษ
- 2.4 ปากกาเคมี

3. แผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนการเสนอตัวแบบ

โดยมีเนื้อหาเดียวกันกับแผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดประกอบด้วย 6 แผนดังนี้คือ คิดได้ก็ไม่มี ฉลาดคิดชีวิตเป็นสุข ห่างไกลยาเสพติด

อนาคตสติเรียนรู้ไว้พ้นภัยยาเสพติด รู้ตนพ้นทุกข์และรอบคอบไว้ตัดสินใจไม่พลาด โดยได้
ดัดแปลงจากแผนการสอนทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของ
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขปี 2542 และมีวัสดุและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน คือ

3.1 วัสดุทัศนประกอบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องถูกทรัพย์สิน เรื่องจริงผ่านจอ โรคสมองตีต
ยาและเส้นตาย

3.2 ผู้ป่วยยาเสพติดเล่าประสบการณ์ชีวิตของการเสพยา

3.3 เครื่องฉายทัศน

3.4 เครื่องรับโทรทัศน์

3.5 ใบงาน

4. แบบวัดพฤติกรรมที่มีต่อการเสพยาเสพติดจำนวน 60 ข้อ

ซึ่งดัดแปลงจากแบบวัดทักษะชีวิตการป้องกันตนเองจากภัยยาเสพติดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นของกรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2542) และจากแบบสอบถามโปรแกรม
การเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานครของสุขฤดี รัชสกุลการสกุล (สุขฤดี รัชสกุลการสกุล, 2543) โดย
แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดพฤติกรรมด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องยาเสพติดมีข้อคำถาม
เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าความยากยาก (Difficulty) อยู่
ระหว่าง 0.20 - 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.73 และค่าความ
เชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) มี
ค่าเท่ากับ 0.83

ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมด้านความคิดเห็นต่อยาเสพติดมีข้อคำถามเป็นข้อความ
แบบมาตราประมาณค่าให้เลือก 5 ระดับจำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่
ระหว่าง 2.61- 6.36 และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha -Coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.91

ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมด้านทักษะการหลีกเลี่ยงยาเสพติดมีข้อคำถามเป็นแบบปร
นัยชนิดเลือกตอบ 4 ระดับจำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 2.67 -
14.91 และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.95

5. กระจายคำตอบ
6. เครื่องขยายเสียง
7. นาฬิกาจับเวลา

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนดำเนินการทดลองและขั้นการดำเนินการทดลอง ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 8 สัปดาห์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนดำเนินการทดลอง

1.1 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดรูปแบบการคิด เดอะ กรุป เอ็มเบดเดด ฟิกเกอร์ เทสต์ (The Group Embedded Figures Test / GEFT) เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้าง (FD) และกลุ่มที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้าง (FI) ก่อนนำกลุ่มตัวอย่างมาสุ่มเข้ารับการทดลอง

1.2 กำหนดสถานที่ที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูล โดยใช้ห้องเรียนของโรงเรียนตามวันเวลาของตารางเรียนวิชาแนะแนวที่โรงเรียนกำหนด ใช้เวลา 50 นาที

1.3 ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการทำแบบทดสอบวัดรูปแบบการคิด ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน กำหนดให้ทำข้อสอบทีละ 1 ตอน โดยใช้เวลาทั้งหมด 12 นาทีซึ่งแต่ละตอนจะใช้เวลาในการทำ ดังนี้

ตอนที่ 1 มี 7 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 2 นาที

ตอนที่ 2 มี 9 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 5 นาที

ตอนที่ 3 มี 9 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 5 นาที

เมื่อหมดเวลาในการทำข้อสอบแต่ละตอนให้นักเรียนทุกคนวางปากกาลง และเริ่มทำตอนต่อไปหลังจากสิ้นเสียงสัญญาณดัง และเมื่อหมดเวลาให้เก็บแบบวัดคืนทันที

1.4 นำแบบทดสอบวัดรูปแบบการคิดของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 9 คะแนนจัดอยู่ในกลุ่มที่มีรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้าง (FD) จำนวน 70 คนส่วนผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่า 9 คะแนนจัดอยู่ในกลุ่มที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้าง (FI) จำนวน 70 คน โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 140 คน

2. ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดคำชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง กำหนดเวลาเพื่อขอเก็บข้อมูลกับนักเรียน โดยใช้เวลาเรียนครั้งละ 50 นาทีในช่วงโมงเรียนวิชาแนะแนวใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ๆ ละ 4 ครั้ง

2.2 เตรียมห้องสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเงื่อนไขการทดลอง

2.3 ให้นักเรียนทั้งสี่กลุ่มทดลองทำแบบวัดพฤติกรรมที่มีต่อการเสพยาเสพติดก่อนการเรียนการสอน โดยใช้เวลาในการทำแบบวัด 50 นาที

2.4 ให้นักเรียนทั้งสี่กลุ่มทดลองเรียนเนื้อหา 6 เรื่อง โดยเรียนสัปดาห์ละ 1 เรื่องในวันและเวลาตามตารางเรียนที่โรงเรียนกำหนดเป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 4 ครั้งๆ ละ 50 นาทีและแต่ละกลุ่มต้องเรียนตามเงื่อนไขของวิธีสอนที่ได้รับ โดยหมุนเวียนในแต่ละสัปดาห์จนจบเนื้อหาทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยทำการทดลองดำเนินการสอนด้วยตนเองทั้งวิธีสอนการแก้ปัญหาและการเสนอตัวแบบ

2.5 นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหา ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 70 คน โดยแบ่งเป็น 2 ห้องๆ ละ 35 คน และแต่ละห้องเรียนกันเป็นกลุ่มๆ ละ 7 คน โดยร่วมกันวิเคราะห์ค้นหาปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนด และอภิปรายสรุปร่วมกันภายในกลุ่มของตนเองเพื่อเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมและถูกต้อง นำเสนอหน้าชั้นเรียนและผู้วิจัยรวบรวมข้อสรุปพร้อมทั้งอภิปรายเพิ่มเติม

2.6 นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 70 คน โดยแบ่งเป็น 2 ห้องๆ ละ 35 คน โดยให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาสถานการณ์จากการชมวิดิทัศน์และฟังการเล่าประสบการณ์จากผู้ป่วยยาเสพติดระยะฟื้นฟูของศูนย์บำบัดรักษาเสพติดปัตตานี ซึ่งเป็นสถานการณ์และประสบการณ์เดียวกันกับแผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนการแก้ปัญหา และให้นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมตามประเด็นใบงานและนำเสนอหน้าชั้นเรียน ผู้วิจัยรวบรวมข้อสรุปพร้อมทั้งอภิปรายเพิ่มเติม

3. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 8 สัปดาห์โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คนทำแบบวัดพฤติกรรมที่มีต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนการเรียนการสอนและทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 4 ครั้งๆ ละ 50 นาที ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้งวิธีสอนการแก้ปัญหาและวิธีสอนการเสนอตัวแบบ และให้นักเรียนทำแบบวัด

พฤติกรรมที่มีต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจบการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด แล้ว 1 สัปดาห์

4. ขั้นตอนการตรวจให้คะแนน

หลังทำแบบวัดพฤติกรรมที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วนำกระดาษคำตอบของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมาตรวจให้คะแนน โดยมีคะแนนรวมทั้งหมดเป็น 160 คะแนนแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดพฤติกรรมด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมด้านความคิดเห็นต่อยาเสพติด มีข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ให้เลือก 5 ระดับ โดยให้คะแนนดังนี้

ข้อความ	ข้อความที่เป็นนิมิต	ข้อความที่เป็นนิเสธ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ถ้าไม่เลือกหรือเลือกมากกว่า 1 ข้อความให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมด้านทักษะการหลีกเลี่ยงยาเสพติด โดยข้อที่ถูกเลือกตอบมีความถูกต้อง เหมาะสมที่สุดให้ 2 คะแนน และข้อที่ถูกเลือกที่มีความเหมาะสมน้อยกว่าให้ 1 คะแนน ไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean)
2. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (Test of homogeneity of Variance) โดยใช้วิธีการทดสอบของฮาร์ทลีย์ (Hartley's Test)
4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟคทอเรียลคู่สมบูรณ์ โมเดลกำหนด 2×2 (วิธีสอน \times รูปแบบการคิด) โดยใช้ผลต่างของคะแนนการวัดก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปตามลำดับสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหา กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหา มีการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดต่ำกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบ
2. การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสีรอนข้างกับนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสีรอนข้างไม่แตกต่างกัน
3. ไม่มีปฏิกริยาร่วมระหว่างวิธีสอนและรูปแบบการคิดของนักเรียน

การอภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลของวิธีสอนการแก้ปัญหาและวิธีสอนการเสนอตัวแบบที่มีต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน ตลอดจนปฏิกริยาร่วมระหว่างตัวแปรทั้งสองคือวิธีสอนและรูปแบบการคิด เพื่อจะได้ทราบว่าวิธีสอนและรูปแบบการคิดใดจะมีผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดได้ดีกว่ากัน และวิธีสอนแบบใดจะมีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทใด เพื่อเป็นแนวทางในการนำวิธีสอนแต่ละแบบไปใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวคือ การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหา กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบแตกต่างกัน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหา กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบแตกต่างกัน ซึ่งนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหา มีการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดได้ต่ำกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดวิธีสอนการแก้ปัญหา โดยการให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองทุกขั้นตอน ผู้วิจัยไม่ได้มีการชี้แนะหรือช่วยนำความคิดเกี่ยวกับการวางแผนแก้ปัญหาและการหาทางเลือกในการแก้ปัญหา และไม่ได้มีแผนการเรียนรู้การฝึกการแก้ปัญหา ก่อนการเริ่มเรียนการแก้ปัญหา อีกทั้งภาพเหตุการณ์จากสถานการณ์ที่กำหนดให้เรียน นักเรียนไม่เคยได้อ่านหรือเรียนรู้มาก่อน และไม่มีภาพเหตุการณ์ประกอบ ทำให้ขาดความน่าสนใจ จึงทำให้ไม่มีการคล้อยตามและไม่สามารถจินตนาการได้ และนอกจากนี้การกำหนดเวลาในการเรียนการสอนผู้วิจัยใช้เวลาในการเรียนทั้ง 2 วิธีสอนเท่ากันคือ 50 นาที เวลาที่กำหนดให้อาจไม่

เพียงพอสำหรับการฝึกแก้ปัญหาและอภิปรายกันอย่างทั่วถึงและรอบคอบ ซึ่งวิธีสอนการแก้ปัญหา นั้นเวลาที่ใช้มีส่วนสำคัญมาก (พะวง หุณหพราน, 2533) เพราะนักเรียนต้องใช้เวลาเพิ่มในการ สังเกต ทำความเข้าใจศึกษา รวบรวม ไตร่ตรองใช้วิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนหาวิธีการ ในการแก้ปัญหา จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหา การหาทางเลือกและการฝึก แก้ปัญหาของนักเรียนลดลง อนึ่งความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ต้องฝึกฝนอยู่ เสมอ อีกทั้งความสามารถในการแก้ปัญหของแต่ละบุคคลก็ยังไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆด้าน คือ ประสบการณ์หรือความรู้เดิมของแต่ละบุคคล วุฒิภาวะของสมองและความสนใจของแต่ละ บุคคลที่มีต่อปัญหานั้นๆ (วรดี สิริราชา, 2544 : 14) ดังนั้นการที่นักเรียนไม่เคยเรียนรู้และไม่มี ประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ มาก่อน ทำให้ไม่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และไม่รู้อ วิธีการที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่ต้องการนั้นได้ จึงทำให้นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ ปัญหา มีการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติด ได้ต่ำกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยวิธีสอนการ เสนอตัวแบบ

ส่วนวิธีสอนการเสนอตัวแบบนั้นผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ชมวีดิทัศน์ที่เป็นภาพเหตุการณ์จริงและเป็นละครจากชีวิตจริง ฟังประสบการณ์ชีวิตจากผู้ป่วยยาเสพติดโดยตรง และระยะเวลาที่เสนอตัวแบบแต่ละครั้งอยู่ระหว่าง 15 - 20 นาที และตัวแบบมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้เรียนกล่าวคือตัวละครเป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเหมือนกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน ประเมินตนเองและรู้สึกว่าจะตนเองก็น่าจะทำได้และบางสิ่งก็ควรหลีกเลี่ยงได้เหมือนตัวละคร ตาม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา ซึ่งมีความเชื่อว่าการเรียนรู้หลายอย่างของมนุษย์เกิดขึ้นได้ โดยการใช้การสังเกตการกระทำนั้นๆ ด้วยวิธีนี้ผู้สังเกตสามารถที่จะเรียนรู้และแสดงพฤติกรรม ใหม่ๆ ซึ่งไม่เคยแสดงมาก่อนหรือได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมมาก่อน เรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้ โดยใช้ตัวแบบ (ยัชจรา ธรรมภรณ์ , 2531: 88) โดยผ่านกระบวนการใส่ใจ จดจำ ทำตามและสนใจให้ปฏิบัติ (Bandura, 1977 : 23) อย่างไรก็ตามสื่อการสอนโดยการใช้ประสบการณ์นำฏกรรม ตามแนวคิดทฤษฎีประสบการณ์ของเฮ็ดการ์เดิลสามารถทำให้ผู้เรียนเห็นเหตุการณ์จริง เข้าใจการ กระทำได้ดีกว่าการสอนเพื่อพัฒนาเชิงการคิดหรือนามธรรม นอกจากนี้ช่วงระยะเวลาในการสอน เป็นช่วงความสนใจของนักเรียน จึงเชื่อให้นักเรียนเกิดแนวคิดและความรู้สึกที่คล้ายตามตัวแบบ เกิดการกระทำตามตัวแบบเมื่อตัวแบบกระทำแล้วมีคนชื่นชม และยับยั้งการกระทำเมื่อนักเรียนเห็น ตัวแบบถูกลงโทษและมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำตามตัวแบบนั้นๆ (Bandura, 1977 : 51- 52) จึงทำ ให้นักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบมีการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดได้ สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยวิธีสอนการแก้ปัญหา

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีัญญา เจริญกุล (2539) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้ตัวแบบและการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมดีขึ้นหลังได้รับการใช้ตัวแบบและสถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทรงพล อุปชิตกุล (2539) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องโรคเอดส์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนเห็นด้วยต่อการใช้วิธีทัศนประกอบการสอนมาใช้ในการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน ซึ่งสามารถสร้างความสนใจ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สื่อความรู้ได้ดีและชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น เป็นสื่อที่เหมาะสมและควรนำมาใช้ในกระบวนการสอนวิชาสุขศึกษา และประวัติ ชานีวนานนท์ (2540) พบว่าการเปิดรับข่าวสาร การจดจำสารและการเขียนแบบพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แฟรงคลินและคณะ (Franklin, et al., 1993 : 5-14) พบว่าในการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนเรื่องการอ่านโดยใช้ตัวแบบในการอ่านและกลวิธีชี้้นำในการอ่านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ขัดแย้งกับแสงจันทร์ ฅ สงขลา (2542) ที่พบว่า นักศึกษากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลสูติศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบใช้ตัวแบบร่วมกับคำถาม นอกจากนี้ประเทือง ภูมิภัทธาคม (2535, 269 - 270) ได้กล่าวว่า เทคนิคการเสนอตัวแบบจะช่วยลดระยะเวลาในการเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคล เพราะการใช้ตัวแบบทำให้บุคคลไม่ต้องเรียนรู้ทุกอย่างโดยประสบการณ์ตรง และการใช้ตัวแบบสามารถปรับพฤติกรรมที่ต้องการได้รวดเร็ว กล่าวคือตัวแบบจะช่วยสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยสังเกตจากผลของพฤติกรรมตัวแบบที่ได้รับหรือผลกระทบ (Consequence) ทำให้วิธีสอนการเสนอตัวแบบมีข้อได้เปรียบมากกว่าวิธีสอนการแก้ปัญหา ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหา มีการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติด ได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบ

2. สมมติฐานข้อที่ 2 คือ การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่มีรูปแบบการการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างกับนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้างแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์พบว่า การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนที่มีรูปแบบการการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้าง (FD) กับนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้าง (FI) ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโดยทั่วไปบุคคลหนึ่งคนจะมีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้างและรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างทั้งสองประเภท

เข้าด้วยกันมีลักษณะอยู่ไม่นิ่ง เป็นพลวัตของการคิด กล่าวคือ บุคคลสามารถเปลี่ยนรูปแบบการคิด ได้ตลอดเวลาเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งวิทกิน (Witkin, 1949) ได้กล่าวว่า จะไม่มีผู้ใดใช้ รูปแบบการคิดประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเด็ดขาด คนส่วนมากจะมีรูปแบบการคิดอยู่ระหว่าง รูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้างและรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้าง และอาจ เปลี่ยนรูปแบบการคิดตามสถานการณ์ตามสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ และสุรางค์ ใจวัตรสกุล (2544) ได้กล่าวว่าผู้ที่มีลีลาการรู้คิดแบบพึ่งพาสิ่งรอบข้าง (Field Dependent) จะมีการรู้คิดที่มีความโน้มเอียงที่จะเรียนรู้สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของตนเอง ไม่สนใจรายละเอียดและ มักจะใช้การวิเคราะห์น้อย ส่วนผู้ที่มีลีลาการรู้คิดแบบอิสระจากสิ่งรอบข้าง (Field Independent) จะมีการรู้คิดที่วิเคราะห์ตีความหมาย และชอบเรียนรู้สภาพแวดล้อมใหม่ๆที่ตนเองไม่เคยเผชิญมาก่อน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดให้นักเรียนที่มีรูปแบบการคิดทั้ง 2 ประเภท โดยวิธีสอนการแก้ปัญหาและวิธีสอนการเสนอตัวแบบ ซึ่งเป็นการจัดสถานการณ์ของการเรียนการสอนต่างกัน กล่าวคือ วิธีสอนการแก้ปัญหาจะจัดให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์อภิปราย ส่วนวิธีสอนการเสนอตัวแบบจะจัดให้นักเรียนเรียนเป็นรายบุคคล คิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาคนเดียว นักเรียนจึงมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับลักษณะการรับรู้ การคิด การทำความเข้าใจของตนเองให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนของตนเองที่ได้รับ เพื่อที่จะสามารถรับรู้และเข้าใจเนื้อหาตลอดจนกระบวนการในการเรียนรู้บทเรียนแต่ละรูปแบบได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถนำรูปแบบการคิดของตนเองใช้ได้อย่างเต็มที่ จึงต้องใช้รูปแบบการคิดไปมาทั้ง 2 ประเภทตามสถานการณ์ที่ถูกกำหนด

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของประสพสรรพ์ กมลยะบุตร (2529) , ไพโรจน์ ผาซลา (2531) , ศิริวรรณ สุขสว่างผล (2541) , โรเบิร์ตและเฟล็กเซอร์ (Robert and Flexer,1984) พบว่ารูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างและประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ เบ็ญจา แม่นหมาย (2543) พบว่านักเรียนที่มีรูปแบบการคิดต่างกันมีการรับรู้ความลึกในภาพบนจอคอมพิวเตอร์ได้แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบ FI มีการรับรู้ตัวชี้วัดความลึก ได้ดีกว่านักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบ FD อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวารันนาและตากัน (Varma and Thakun.1992) พบว่า เด็กที่มีรูปแบบการคิดแบบ FI มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทางกายภาพสูงกว่านักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบ FD ในขณะที่เดียวกันนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบ FD มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในวิชาสังคมศาสตร์และวรรณคดีสูงกว่านักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบ FI

3. สมมติฐานข้อที่ 3 คือ มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีสอนและรูปแบบการคิดของนักเรียน ผลการวิเคราะห์พบว่านักเรียนที่เรียน โดยวิธีสอนการแก้ปัญหาและวิธีสอนการเสนอตัวแบบที่มีรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างและประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้างมีการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดไม่แตกต่างกัน นั่นคือไม่มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีสอนและรูปแบบการคิด สะท้อนให้เห็นว่าวิธีสอนและรูปแบบการคิดไม่มีอิทธิพลต่อกันในการส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติด หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้สอนสามารถใช้วิธีสอนแบบใดก็ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงรูปแบบการคิดของนักเรียน จะเห็นได้จากค่ามัธยเลขคณิตของวิธีสอนการแก้ปัญหาในเด็กนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดทั้งประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างและอิสระจากสิ่งรอบข้างจะต่ำกว่าวิธีสอนการเสนอตัวแบบดังตารางที่ 11 ทั้งนี้อาจเนื่องจากวิธีสอนการแก้ปัญหามีพลวัตกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ปัญหของบุคคล ซึ่งอุบลรัตน์ เฟิงสลิคย์ (2536) กล่าวว่าจำนวนตัวเลือกในการแก้ปัญหาที่มีทางเลือกมากจะแก้ได้ยากกว่าปัญหาที่มีทางเลือกน้อย และต้องได้รับการแนะนำจากผู้สอนเป็นอย่างมากจึงจะทำให้ผู้เรียนสามารถให้คำจำกัดความของความคิดได้เร็วขึ้น ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดสถานการณ์ใหม่ที่นักเรียนไม่เคยเรียนรู้มาก่อน ต้องเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง ไม่มีการชี้แนะคำตอบแต่จะแนะนำเพิ่มเติมเมื่อจบเนื้อหาทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่ค่อยสนใจเนื้อหาเท่าที่ควร จึงไม่สามารถให้คำจำกัดความของความคิดและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ส่วนวิธีสอนการเสนอตัวแบบนักเรียนได้ศึกษาจากเหตุการณ์มีเสียงและการแสดงอารมณ์ของตัวแบบ ประกอบกับตัวแบบแสดงได้สมบทบาท ซึ่งประเทือง ภูมิภัทรคม (2535) ได้กล่าวว่าถ้าตัวแบบไม่สมจริงหรือขัดแย้งกับพฤติกรรมของตัวแบบที่มีชีวิตจริงในสังคม อาจทำให้ผู้สังเกตเกิดความสับสน ไม่เชื่อและไม่เลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบนั้น และวาสนา แก้วกล้า (2538) อ้างถึงในแสงจันทร์รา ณ สงขลา, 2542 : 55) ได้กล่าวว่า การจัดสถานการณ์ (Antecedent) เพื่อเอื้อให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ในพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับพฤติกรรมของตัวแบบ การเสนอตัวแบบจึงเป็นการจัดสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมเพื่อให้บุคคลเกิดความคาดหวังถึงผลที่จะเกิดขึ้น ส่งผลให้บุคคลตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมหรือไม่กระทำพฤติกรรมได้ และต้องกำหนดผลกรรมที่ตัวแบบได้รับ โดยให้การเสริมแรงกับตัวแบบเมื่อตัวแบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งสามารถจูงใจให้นักเรียนสนใจและตั้งใจที่จะเรียนรู้การแก้ปัญหาโดยสังเกตผลของการกระทำของตัวแบบนั้นๆ จึงทำให้นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหามีการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดต่ำกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบ และเมื่อพิจารณารูปแบบการคิดของนักเรียนจะพบว่านักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้างที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหาและวิธีสอนการเสนอตัวแบบมีทักษะทางการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีรูปแบบการคิดประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหาและวิธีสอน

การเสนอตัวแบบ ซึ่งประสาท อิศรปริดา (2538) ได้กล่าวว่าผู้ที่มีรูปแบบการคิดประเภทที่พาสิ่งรอบข้างจะรับรู้สิ่งต่างๆในรูปภาพรวม ไม่วิเคราะห์รายละเอียดทำให้ขาดความสนใจในรายละเอียดใดรายละเอียดย่อยหนึ่งโดยเฉพาะ จึงทำให้ตัดสินใจและแก้ปัญหาผิดพลาดได้ง่าย ส่วนผู้ที่มีรูปแบบการคิดประเภทอิสระจากสิ่งรอบข้างจะรับรู้สิ่งต่างๆในรูปวิเคราะห์รายละเอียดและศึกษาในหลายๆทางเลือกก่อนตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุด ไม่รีบตัดสินใจเมื่อเผชิญปัญหานั้นๆ จะเห็นได้ว่านักเรียนทั้ง 2 รูปแบบการคิดที่เรียน โดยวิธีสอนการเสนอตัวแบบมีค่ามัชฌิมเลขคณิตจากการทำแบบวัดพฤติกรรมที่มีต่ออาสาสมัครสูงกว่านักเรียนทั้ง 2 รูปแบบการคิด ที่เรียนโดยวิธีสอนการแก้ปัญหาตารางที่ 11 สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนสามารถเรียนเนื้อหาจากวิธีสอนทั้ง 2 วิธีได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงรูปแบบการคิด จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีสอนและรูปแบบการคิด

ผลการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับงานวิจัยของไพโรจน์ ผาซลา (2531) พบว่า ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างแบบการคิดกับเทคนิคการสอนแบบบรรยายที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปของนิสิตระดับปริญญาตรี ศิริวรรณ สุขสว่างผล (2542) พบว่า ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีเสนอให้เรียนและรูปแบบการคิดที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนของการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลเม็ญญา แม่นหมาย (2543) พบว่า ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างรูปแบบการคิดและประเภทของตัวชี้วัดความลึกต่อการรับรู้ความลึกในจอภาพบนคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ออสโตรว (Ostrow, 1984) พบว่า ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีสอนและรูปแบบการคิดของผู้เรียนที่มีต่อความคงทนของการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล และโลเวอรี (Lowery, 1989) พบว่า ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีสอนและรูปแบบการคิดที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอน

1.1 จากการวิจัยพบว่าในการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด วิธีการเสนอตัวแบบมีผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มากกว่าวิธีสอนการแก้ปัญหา เรื่องของยาเสพติดเป็นเรื่องที่หลายๆคนมักมองข้ามและไม่ได้ตระหนักถึงภัยของการแพร่ระบาด ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อทุกคนทั่วไปทั้งกับเด็กและผู้ใหญ่ทุกเพศและสร้างความเสี่ยงภัยแก่ประเทศได้อย่างมหาศาล ครูผู้สอนก็เป็นบุคคลหนึ่งที่สามารถสร้างให้เยาวชนมีจิตสำนึกในการรณรงค์ต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้โดยเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม ซึ่งวิธีสอนการเสนอตัวแบบเป็นการสอนที่ใช้ตัวแบบเป็นสัญลักษณ์คือการชมวีดิทัศน์ที่เป็นภาพยนตร์และสารคดีที่เกี่ยวกับยาเสพติด โดยสื่อการสอนทั้งสองชนิดสามารถทำให้เด็กนักเรียนเห็นเหตุการณ์

อย่างเป็นทางการและจงใจให้เด็กได้ปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นการลดเวลาในการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน และนักเรียนได้เรียนรู้จากสภาพเหตุการณ์จริงที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ติดตาม และจดจำพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงและสามารถสร้างจินตนาการเองได้ ประกอบกับนักเรียนในวัยนี้ชอบที่เรียนรู้โดยการสังเกตและเลียนแบบจากตัวแบบที่ตนเองสนใจ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงลักษณะวิชาและผู้เรียน จึงจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมได้รวดเร็ว และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วิธีสอนการแก้ปัญหาที่ให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีทักษะในการแก้ปัญหา และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ผู้สอนควรใช้เวลาแก่ผู้เรียนในการฝึกแต่ละขั้นตอนอย่างใกล้ชิด หรืออาจมีการจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาตามขั้น ตอนก่อนการเรียนการสอนเนื้อหาจริงๆ

1.3 รูปแบบการคิดทั้ง 2 ประเภทคือประเภทพึ่งพาสิ่งรอบข้างและอิสระจากสิ่งรอบข้าง มีผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดจึงไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะต้องใช้วิธีสอนแบบใดให้เหมาะสมกับรูปแบบการคิดประเภทใด

1.4 ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีสอนกับรูปแบบการคิด ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถเลือกวิธีสอนแบบใดก็ได้กับนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดทุกประเภท

1.5 ในการจัดการเรียนการสอนต้องเอื้อต่อการพัฒนาในด้านการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ควรเน้นแต่ความจำ ควรวัดความรู้ตั้งแต่ระดับความเข้าใจจนถึงการประเมินค่า เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

1.6 ครูผู้สอนวิชาแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองนักเรียนควรจะมีการติดตามนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัย โดยประสานกับผู้ปกครองของนักเรียนหากพบว่าเด็กนักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดเพื่อป้องกันเกิดการเสพยา หรือส่งเด็กนักเรียนไปยังศูนย์บำบัดรักษาเสพติด

1.7 ครูผู้สอนวิชาแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองนักเรียนควรจะร่วมกันติดตามนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัย เพื่อทำการคัดแยกเด็กนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสพ โดยการสุ่มตรวจปัสสาวะของเด็กนักเรียน หากเป็นเด็กนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะในการตัดสินใจ ทักษะในการปฏิเสธและทักษะในการหลีกเลี่ยงยาเสพติดบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน และหากเป็นเด็กนักเรียนในกลุ่มเสพก่ล่าวคือ เมื่อตรวจปัสสาวะแล้วพบเป็นผลบวก (Urine Positive) ควรจัดส่งให้เด็กนักเรียนกลุ่มนี้เข้ารับการบำบัดรักษาในรูปแบบเมทริกซ์

โปรแกรม (Matrix Program) แบบผู้ช่วยนอก ซึ่งเป็นการนำที่ปรึกษาผู้ติดยาเสพติดด้วยการให้คำปรึกษา (Counselling) ผู้ป่วยและครอบครัวไปพร้อมๆ กัน โดยที่เด็กนักเรียนไม่ต้องเสียเวลาเรียนหรือหยุดพักการเรียน หรือต้องลาออกจากโรงเรียนและสามารถเรียนหนังสือได้ตามปกติจนจบการศึกษาได้โดยไม่พึ่งพายาเสพติด

1.8 ครูอาจารย์ในสถานศึกษาต้องศึกษาและเรียนรู้วิธีการป้องกันและดูแลเด็กนักเรียน-นักศึกษาของตนเอง ให้ห่างไกลยาเสพติดเพื่อสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

1.9 ครูอาจารย์ในสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน-นักศึกษาได้เข้าฝึกอบรมเยาวชนแกนนำ ในการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา

1.10 ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีเจตคติทางบวกและให้ความสำคัญรวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนต่างรูปแบบกับนักเรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านอื่นๆ เช่น เพศ อายุ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ สภาพครอบครัว เป็นต้น ว่าจะมีผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบกับนักเรียนที่เรียนสายอาชีพ หรือนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อยืนยันผลการวิจัยในครั้งนี้

2.3 ควรศึกษาและมีโครงการติดตามผลนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดเปลี่ยนแปลงหรือไม่

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีสอนการเสนอตัวแบบกับวิธีสอนแบบอื่นๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการอ่านเป็นต้นในวิชาอื่นๆกับนักเรียนที่เรียนสายสามัญและสายอาชีพ หรือนำมาทดลองใช้ในการปรับพฤติกรรมกับเด็กที่มีปัญหาทางด้านสมองหรือทางด้านอารมณ์